

Sygn. akt V W 6028/14

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie w V Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSR Anna Wasilewska

Protokolant Klaudia Zaborowska

przy udziale oskarżyciela publicznego: Małgorzaty Ogonek

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2015 r. w Warszawie

sprawy **A. G. (1)**

syna J. i B. z d. M.

urodzonego dnia (...) w W.

obwinionego o to, że:

w dniu 25 września 2014 roku, będąc prezesem firmy mającej w posiadaniu pojazd marki V. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązкови nie wskazał na żądanie uprawnionego organu tj. Straży Miejskiej (...) W., komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 04.09.2014 r. około godziny 08:05

tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 i 5 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym

1. obwinionego **A. G. (1)** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 96§3 k.w. i za to na podstawie art. 96 § 3 k.w. skazują go i wymierza mu karę grzywny w wysokości 300 (trzysta) zł;
2. na podstawie art. 118§1 k.p.w. i art. 119 k.p.w. w zw. z art. 627 k.p.k., art. 616 k.p.k. i art. 617 k.p.k. w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity ustawy - Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.) zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 130 zł (sto trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 30 zł (trzydzieści) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt V W 6028/14

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 września 2014 roku Straż Miejska (...) W. ujawniła przy ulicy (...) w W. pojazd marki V. o nr rej. (...), zaparkowany w obszarze obowiązywania znaku drogowego B- 36 „zakaz zatrzymywania się”, co stwierdzono notatką urzędową (k.1), sporządzono także dokumentację fotograficzną (k.3-3v).

Następnie, w toku czynności wyjaśniających ustalono, że właścicielem ww. pojazdu jest spółka (...) Sp. z o.o. (k. 4). Wobec powyższego Straż Miejska (...) W. (...) Oddział (...), zwróciła się do spółki pismem „Wezwanie” z dnia 14.09.2014r. (k. 5) o nadesłanie danych personalnych osoby, której w dniu 4 września 2014 roku powierzono w/w pojazd do kierowania lub używania. Jednocześnie w piśmie tym zostało opisane ujawnione wykroczenie drogowe,

zawarto w nim również pouczenie o treści art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym, jak również pouczenie, iż nieudzielenie żądanej informacji stanowić będzie wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. i wyznaczono termin 7 dni na udzielenie ww. informacji. Pismo „Wezwanie” zostało wysłane na adres spółki, i odebrane w dniu 22.09.2014 r. (k.8). Pismem z dnia 25.09.2014r. Prezes Zarządu Spółki (...) Sp. z o.o. - A. G. (1) zwrócił się do Straży Miejskiej i podał, iż nie jest w stanie wskazać osoby, która kierowała w dniu 4 września 2014r. pojazdem marki V., stanowiącym własność spółki. Nadto, A. G. (1) wniósł o wyrażenie przez Straż Miejską zgody na ujawnienie danych osób współpracujących z nim z spółce (...) Sp. z o.o. z uwagi na związanie go tajemnicą zbioru danych osobowych. W odpowiedzi, pismem z dnia 2.10.2014r., Straż Miejska poinformowała A. G. (1), iż nie jest organem uprawnionym do wyrażenia zgody na ujawnienie danych osobowych, on zaś jako osoba uprawniona do reprezentowania osoby prawnej – spółki z o.o., ma obowiązek na żądanie Straży Miejskiej wskazać, komu powierzono pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o:

- częściowo wyjaśnienia obwinionego 46-46v;
- notatkę urzędową k.-1;
- wezwania k.- 2, k.5;
- dokumentację zdjęciową k.3-3v;
- dane z CEPIK k.4;
- potwierdzenie odbioru wezwania k.8;
- pisemną odpowiedź obwinionego k.9;
- odpis KRS k. 56.

Obwiniony A. G. (1) w pisemnych wyjaśnieniach przesłanych do Sądu nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu wykroczenia i podał, iż otrzymał od Straży Miejskiej wezwanie, dotyczące wykroczenia, którego nie popełnił. Wyjaśnił, iż nie jest on w stanie podać osoby, która kierowała w dniu 4 września 2014r. pojazdem marki V., stanowiącym własność spółki. Podał, iż o fakcie, iż nie jest on w stanie zidentyfikować kierowcy pojazdu, informował już wcześniej Straż Miejską. Wskazał, iż przesłanie danych osobowych osób współpracujących ze spółką byłoby naruszeniem przez niego ustawy o ochronie danych osobowych. Obwiniony wyjaśnił, iż wg jego oceny znamię użyte w przepisie art. 96 §3 kw. - „nie wskazanie” oznacza, że mamy do czynienia z beczynnością, zaniechaniem, tj. brakiem udzielenia odpowiedzi na pismo. Nadto, wyjaśnił, iż wykroczenie to może zostać popełnione zarówno przez działanie (odmowa wskazania) jak również przez zaniechanie działania. On zaś nie wypełnił znamion omawianego wykroczenia, bowiem wskazał, iż nie posiada wiedzy, kto był kierowcą pojazdu.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego A. G. (1) w tej części, która znalazła odzwierciedlenie w ustalonym przez Sąd stanie faktycznym. Z wyjaśnień - tak zawartych w treści sprzeciwu, jak i pisemnych obwinionego, jak również z treści potwierdzenia odbioru wezwania wynika jednoznacznie, że obwiniony otrzymał ze Straży Miejskiej wezwanie do wskazania osoby której to, w danym dniu spółka (...) Sp. z o.o. której jest Prezesem Zarządu, powierzyła pojazd do używania lub kierowania. Obwiniony potwierdził wyraźnie, że nie jest w stanie udzielić odpowiedzi na otrzymane ze Straży Miejskiej wezwanie do wskazania i w rezultacie nie podał, kto był kierowcą samochodu marki V. o nr rej. (...) dnia 4.09.2014r.

Sąd nie dał natomiast wiary wyjaśnieniom obwinionego, jakoby postawiony mu zarzut był bezzasadny, a żądanie przez Straż Miejską wskazania osoby, której powierzył pojazd wymagało uzyskania od Straży Miejskiej zgody na ujawnienie

danych osobowych, bez której to zgody zachowanie obwinionego stanowiłoby naruszenie ustawy o ochronie danych osobowych.

Sąd nie dał także wiary wyjaśnieniom obwinionego, w tym zakresie w jakim twierdził on, iż niewskazanie kierowcy uzasadnione brakiem możliwości ustalenia jego osoby, nie stanowi wykroczenia z art. 96§3 kw.

W pierwszej kolejności należało stwierdzić, iż Straż Miejska nie jest organem uprawnionym do udzielania zgody na udostępnienie danych osobowych. Jednocześnie jednak, jest to organ uprawniony do żądania od podmiotów wymienionych w §1 i §2 art. 96 kw. wskazania osoby, której powierzono pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Obwiniony A. G. (1) - jak wynika z treści odpisu z KRS, pełni w spółce (...) Sp. z o.o. funkcję Prezesa Zarządu, a jego dane są wpisane w treści Działu 2 odpisu z KRS – tako organu uprawnionego do reprezentacji spółki (k.59). Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu nie ma wątpliwości co do tego, iż to na obwinionym ciążył obowiązek wskazania osoby, której powierzono pojazd stanowiący własność spółki, do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Odnosząc się natomiast do argumentacji obwinionego, iż złożenie wyjaśnień w których twierdził, iż nie posiada wiedzy, kto był kierowcą pojazdu, nie wyczerpuje znamion wykroczenia, należało zważyć, że tzw. „niewskazanie” może polegać zarówno na udzieleniu odpowiedzi negatywnej (np. że nie on/ona nie prowadził/używał pojazdu lub/i że nie wskaże osoby kierującej lub nie wie w czyjej dyspozycji był w danym czasie pojazd), jak i w ogóle na zaniechaniu udzielenia jakiegokolwiek odpowiedzi.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że znamię niewskazania jest spełnione zarówno, gdy wezwany wskaże, że to nie on prowadził/używał pojazd nie podając jednocześnie faktycznego użytkownika, jak i w razie bezczynności tj. nieudzielenia w ogóle odpowiedzi uprawnionemu organowi, o ile oczywiście pismo z żądaniem wskazania zostało adresatowi prawidłowo i skutecznie doręczone.

Reasumując, zebrany w sprawie materiał dowodowy - w kontekście treści przepisów art. 78 ust. 4 i 5 Ustawy prawo o ruchu drogowym oraz art. 96 § 3 k.w., wskazuje, iż obwiniony wyczerpał znamiona zarzucanego mu wykroczenia.

Nie było przy tym podstaw do kwestionowania ujawnionych w sprawie dokumentów w postaci notatek urzędowych, wezwania, dokumentacji zdjęciowej, odpisu z KRS, danych z CEPIK i potwierdzenia odbioru wezwania. Żadne okoliczności nie wskazywały na nieautentyczność tychże dokumentów czy też nieprawdziwość zawartych w nich treści.

Przechodząc do oceny prawnej zachowania obwinionego należało stwierdzić, iż czynu z art. 96 § 3 k.w. dopuszcza się ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Jak była mowa we wcześniejszej części uzasadnienia niewskazanie może polegać zarówno na udzieleniu odpowiedzi negatywnej np. że nie on/ona nie prowadził/używał pojazdu lub/i że nie wskaże osoby kierującej lub nie wie w czyjej dyspozycji był w danym czasie pojazd, jak i w ogóle na zaniechaniu udzielenia jakiegokolwiek odpowiedzi.

Cytowane wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. może być popełnione zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie. Zgodnie z art. 5 k.w. - wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne. Jest to zasada odmienna niż w kodeksie karnym.

Dalej zaznaczyć należy, że ww. wykroczenie ma charakter indywidualny - popełnić je może jedynie osoba na której ciąży obowiązek odpowiedniego zachowania. Obowiązek wskazania wynika z treści art. 78 ust. 4 i 5 Ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2012.1137 ze zm.).

Zgodnie z art. 78 ust. 4 ww. Ustawy Prawo o ruchu drogowym, właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

Z treści cytowanego przepisu art. 78 ust. 4 prawa o ruchu drogowym wynika, że obowiązek wskazania ciąży nie tylko na „właścicielu” danego pojazdu, ale również na jego „posiadaczu”. Właściciel (współwłaściciel) pojazdu wykona swój obowiązek, gdy wskaże osobę, której oddał pojazd do kierowania lub używania. Wówczas obowiązek ten przechodzi na tę osobę.

Z kolei przepis art. 78 ust. 5 ww. Ustawy stanowi, że w przypadku, gdy właścicielem lub posiadaczem pojazdu jest:

- 1) osoba prawna,
- 2) jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną,
- 3) jednostka samorządu terytorialnego,
- 4) spółka kapitałowa w organizacji,
- 5) podmiot w stanie likwidacji,
- 6) przedsiębiorca niebędący osobą fizyczną,
- 7) zagraniczna jednostka organizacyjna

- do udzielenia informacji, o której mowa w ust. 4, obowiązana jest osoba wyznaczona przez organ uprawniony do reprezentowania tego podmiotu na zewnątrz, a w przypadku niewyznaczenia takiej osoby - osoby wchodzące w skład tego organu zgodnie z żądaniem organu, o którym mowa w ust. 4, oraz sposobem reprezentacji podmiotu.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że w sytuacji, gdy dany pojazd stanowi własność firmy lub jest w posiadaniu firmy (tj. podmiotów wymienionych w pkt 1 - 7), tak jak w niniejszej sprawie, osobą zobowiązaną do udzielenia odpowiedzi jest osoba wyznaczona przez organ uprawniony do reprezentowania tego podmiotu na zewnątrz, a w przypadku niewyznaczenia takiej osoby - osoby wchodzące w skład tego organu.

Dalej, podnieść należy, że ustawodawca przewidział możliwość zwolnienia się z obowiązku „wskazania”, jednakże jedynie pod warunkiem wykazania, że: po pierwsze dany pojazd został użyty wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza pojazdu, po drugie przez nieznaną osobę, po trzecie ww. nie mógł temu zapobiec. Warunki te muszą zostać spełnione łącznie. We wszystkich innych wypadkach, osoba od której jest żądana przedmiotowa informacja, a która jej nie udziela, popełnia czyn z art. 96 § 3 k.w.

W tym kontekście, podnieść należy, że w ocenie Sądu, brzmienie przepisu art. 96 § 3 k.w. jest jednoznaczne i nie może budzić wątpliwości – w szczególności, ustawodawca w żadnym razie nie powiązał kwestii realizacji obowiązku „wskazania” z koniecznością ustalenia, że rzeczywiście popełnione zostało wykroczenie, które stało się „źródłem” wystosowania wezwania do udzielenia informacji. Innymi słowy – nawet udowodnienie, że wykroczenie „źródłowe” (w tym wypadku – naruszenie art. 92 § 1 k.w.) w rzeczywistości nie zaistniało, nie zwalnia osoby zobowiązanej do udzielenia żądanej informacji.

Kolejno, zważyć należy, iż każdy ma obowiązek przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej (art. 83 Konstytucji RP). W szczególności każdy właściciel/współwłaściciel lub posiadacz pojazdu ma obowiązek przestrzegania regulacji zawartych w ustawie prawo o ruchu drogowym i kodeksie wykroczeń. Jako właściciel przedmiotowego pojazdu mechanicznego, obwiniony miał i powinien mieć świadomość, że podlega przepisom prawa a w tym przepisom ustawy prawo o ruchu drogowym i kodeksu wykroczeń. Każdy właściciel, jak również posiadacz pojazdu, bierze na siebie pewną odpowiedzialność i obowiązki jako część regulacji dotyczących pojazdów mechanicznych, a w systemie prawnym naszego kraju, odpowiedzialność taka obejmuje również obowiązek informowania o tożsamości osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Obwiniony w „Wezwaniu” został pouczony o grożącej odpowiedzialności za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w., w przypadku nie wskazania komu został powierzony dany pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Podkreślenia wymaga przy tym, iż – wbrew twierdzeniu obwinionego - zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 30.09.2014r. (I KZP 16/14) „Straż Miejska jest uprawniona do żądania informacji, komu powierzono we wskazanym terminie pojazd”.

Podnieść również należy, że w świetle obowiązujących przepisów, przepis art. 96 § 3 k.w. jest przepisem aktualnie obowiązującym i zgodnym z Konstytucją (vide wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 marca 2014 r., P 27/13). A skoro tak, to obwiniony miał obowiązek się do niego stosować.

Kolejno, wskazać wypada, że chociaż prawo do milczenia, jak i wolność od obowiązku dostarczania dowodów na swoją niekorzyść, należą do ogólnie uznanych standardów międzynarodowych, to nie mają one charakteru absolutnego, a w realiach państw demokratycznych może dochodzić do sytuacji w których jednostka konfrontowana jest z różnego typu szczególnymi obowiązkami prawnymi. Ustawodawca formułując w art. 78 ust. 4 i 5 Ustawy prawo o ruchu drogowym obowiązek tzw. wskazania, zachował słuszną proporcję między interesem publicznym a indywidualnym prawem właściciela czy posiadacza samochodu do milczenia. Interes publiczny wyrażający się w potrzebie skutecznego ścigania przypadków naruszeń przepisów drogowych przez użytkowników pojazdów mechanicznych, troska o stan bezpieczeństwa i porządku na drogach oraz przeciwdziałanie poczuciu bezkarności kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, uzasadniały wprowadzenie regulacji art. 78 ust. 4 i 5 Ustawy prawo o ruchu drogowym i art. 96 § 3 k.w.

Również orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 24.03.2005 r. w sprawie Rieg v. Austria (63207/00), z dnia 08.04.2004 r. w sprawie Weh v. Austria (38544/97), z dnia 03.05.2005 r. w sprawie Fischbach-Mavromatis v. Austria (52167/99) - wskazuje, że przepisy nakładające na właścicieli pojazdów obowiązek wskazania osoby która dysponowała pojazdem w czasie gdy został popełniony czyn karalny, i to obowiązek obwarowany sankcją, nie narusza przepisów Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, że w czasie kiedy Straż Miejska zwróciła się do obwinionego z pisemnym żądaniem tzw. wskazania, obwiniony nie miał statusu osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia drogowego polegającego na zaparkowaniu pojazdu w obszarze obowiązywania znaku drogowego B- 36. W tym czasie czynności wyjaśniające były prowadzone przeciwko „nieznanemu sprawcy” ww. wykroczenia drogowego, o którego zidentyfikowanie zwrócono się do właściciela pojazdu (obwinionego).

W świetle wszystkich powyższych okoliczności, wina obwinionego nie budzi żadnych wątpliwości. Zachowanie obwinionego wyczerpało znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 k.w.

W niniejszej sprawie, Straż Miejska w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających w sprawie nieznanego uczestnika ruchu, który naruszyć miał przepis art. 92§1 k.w., zwróciła się zgodnie z przyznanym jej w art. 129b ust. 3 pkt. 7 Ustawy prawo o ruchu drogowym uprawnieniem do obwinionego jako do podmiotu zobowiązanego na podstawie art. 78 ust. 4 Ustawy prawo o ruchu drogowym do wskazania personaliów innej osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania w danym czasie. Wezwanie zostało odebrane. Obwiniony w określonym w treści wezwania terminie nie wskazał osoby, która mogła być osobą kierującą pojazdem stanowiący własność spółki, w której jest Prezesem Zarządu, Powyższe wynika nadto z treści sprzeciwu obwinionego i jego wyjaśnień pisemnych.

W sprawie nie zachodziła żadna okoliczność, która zwalniałaby obwinionego z obowiązku tzw. wskazania.

W konsekwencji, mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że swoim zachowaniem obwiniony wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. Sąd uznał przy tym, że w świetle całokształtu sprawy, obwiniony przypisane mu wykroczenie popełnił umyślnie.

Za przypisane wykroczenie, Sąd wymierzył obwinionemu na podstawie art. 96 § 3 k.w. karę grzywny w wysokości 300 złotych. Zdaniem Sądu, wymierzona kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i nie przekracza stopnia winy, jednocześnie jest ona niezbędna do osiągnięcia wychowawczego celu kary i niezbędna dla zapobiegnięcia

powrotowi do wykroczenia. Wymierzona kara wyrobi także przekonanie o nieopłacalności popełniania wykroczeń i nieuchronności sankcji.

Sąd uznał, że obwiniony z uwagi na stałe zatrudnienie jest w stanie ponieść te koszty. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 118§1 k.p.w. i art. 119 k.p.w. w zw. z art. 627 k.p.k., art. 616 k.p.k. i art. 617 k.p.k. w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity ustawy - Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).